

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 280.

V Ljubljani, v torek 7. decembra 1897.

Letnik XXV.

V zagati.

Ministerski predsednik baron Gautsch je prevzel jako težavno nalogo, da posreduje med strankami, ki so se zadnje tedne v državnem zboru pobijale „na življenje in smrt“. Stopil je takorekoč v zagato, iz katere do danes še ni našel izhoda. Zapičata mu pot desnica in levica kot dva sovražna tabora, ki stavita neizprosne pogoje. Zadnji vladni „bulletin“ se glasi: Pogajanja še niso pretrgana, niso končana, a tudi ne izpodletela. Omejena so v prvi vrsti na češko vprašanje. Ker pa je desnica v tem vprašanju češkim poslancem pustila proste roke, pogajal se je baron Gautsch z vodjami češkega kluba. Toda Čehi zopet nočejo enostransko postopati ter so izjavili, da se brez desnice ne odločijo za pogoje premirja. Jednako postopajo levičarski vodje, ki v prvi vrsti zahtevajo premembo jezikovnih naredeb. — Tak je bil položaj v soboto.

V nedeljo se je baron Gautsch posvetoval z načelniki levičarskih klubov od 11. do 2. ure. Ministerski predsednik je stavil pozitivne predloge glede premembe jezikovnih naredeb. Predlogi so tajni, dokler pogajanja niso končana. Vendar sklepajo poučeni krogi, da je baron Gautsch stavil predloge na podlagi posvetovanj s Čehi. „N. Fr. Pr.“ trdi, da se Gautschevi predlogi tičejo razdelitve češke kraljevine v nemški, češki in mešani del, dočim Čehi odločno zahtevajo, da mora vsak uradnik biti zmožen obeh deželnih jezikov.

V nedeljo popoldne je baron Gautsch svoje predloge obrazložil in utemeljeval v parlamentarni komisiji desnice.

Včeraj ob 10. uri dopoldne se je izvrševalni

odbor desnice posvetoval o vladnih predlogih. Posvetovanje je bilo tajno, le toliko vedó dunajski listi, da hoče parlamentarna komisija češkega kluba vprašati za mnenje izvrševalni odbor mladočeške stranke v Pragi, kar se zgodi danes ali jutri.

Položaj je torej še vedno nejasen. „Narodni Listy“ v predzadnji številki naglašajo, da je malo upanja. Dr. Herold je v soboto vladarju naravnost izjavil, da Čehi žele mir in spravo, toda edino le na podlagi popolne enakopravnosti obeh narodov na Češkem in Moravskem. Včeraj popoldne je imel izvrševalni odbor levice sejo, v kateri se je nekda pokazalo veliko nasprotstvo glede Gautschevih predlogov o premembi jezikovnih naredeb. To je znamenje, da je tudi levica v veliki zadregi, v tesni zagati. Javna tajnost je namreč, da so tudi v levici mnogi vplivni možje, ki nočejo z glavami butati ob steno. Tako je dr. Hochenburger še te dni obžaloval nasproti nekemu mažarskemu časnikarju, da je sprava z desnico dvomljiva; izjavil pa je ob enem, da se mora primerno rešiti jezikovno vprašanje za Češko in Moravsko.

Torej danes ali jutri se odloči, ali se državni zbor sploh še snide to leto, da ustavnim potom reši provizorij z Ogersko, začasni državni proračun in vojaške novince. Krizo odloči poljski klub, ki je v zadnjem trenutku doslej vsaj še vedno krenil na vladno stran. Kakor zatrjujejo nekateri listi, bi se Poljaki udali levičarski zahtevi, da se voli novo predsedstvo in razveljavi zadnja prememba poslovnega reda po predlogu grofa Falkenhayna. A ravno tej zahtevi se Čehi z veleposestniki češkimi nočejo udati.

Kriza v državnem zboru pa je ob enem velikega pomena tudi za skupno državo. Kot črn oblak

od vzhoda zagrnilo je politično podnebje poročilo, da je včeraj ogerska vlada predložila zbornici načrt zakona, ki v smislu § 68., člana 12 zakona iz leta 1867 samostojno določa začasno uredbo carinske pogodbe z Avstrijo in bančnega vprašanja. Ministerski predsednik baron Batthy je tem povodom še pripomnil, sklicujoč se na zakonski načrt, da bode ogerska vlada glede definitivne nagodbe predložila potrebne predloge, ako se do 1. maja 1898 ne sklene nagodba z Avstrijo ustavnim potom. (Klici na skrajni levici: Živela samostojna Ogerska!)

Ogri torej hočejo izrabiti sedanje parlamentarno krizo v Avstriji s tem, da si prisvajajo 70 % pravic in le 30 % dolžnostij. Radikalna Košutova stranka niti s tem ni zadovoljna, kajti namen njen je samostojna Ogerska, le personalna unija z Avstrijo.

Časi so resni, v mnogem podobni političnim viharjem pred 50 leti. Upajmo, da se poležejo razburkani valovi ljudskih strastij in da se naš modri in dobrotljivi vladar ob svoji vladarski petdesetletnici veseli sprave vseh svojih narodov v širni naši državi.

Mažarsko hvalisanje.

Mažari nekako prezirno gledajo na Avstrijo, kjer se zmešnjave množe od dne do dne ter se hvalijo pred svetom prav po hinavski, češ, da je na Ogerskem vse v najboljem redu in da nima nezadovoljnega prebivalstva. Zunanji svet, ki sodi le površno, to veruje, pa si predstavlja Ogersko tako centralizirano, da je ni mogoče razdeliti. Mažari so zares prebrisani političarji ter opisujejo Ogersko kot pravi eldorado zadovoljstva. Na Ogerskem so po trditvi mažarskih šovinistov zadovoljne vse narodnosti z ono

LISTEK.

† Župnik Kneipp.

(Dalje.)

VIII.

Povdarjali smo že čisto, da je bil pokojni Kneipp pred vsem duhovnik. To povdarja sam nebrojnokrat. V predgovoru 33. izdaji knjige „Meine Wasserkur“ pravi: „Kot duhovnik določen sem za pastirstvo; prav zelo vesel bi bil, ako ne bi nobeno drugo breme težilo mojih ramen“. Le to mu je bilo pri ogromnem delu, katero so povzročali razni bolniki, v tolažbo, da je tako posnemal svojega Božjega Učenika, ki je prišedši na svet ozdravljaj tudi bolne na telesu. „Blagor usmiljenim, ker dosegli bodo usmiljenje... niti požirek vode ne ostane nepoplachan“, tako si je včasih govoril, ako se ga je lotila skušnjava, naj vendar zavrne vse prošnje vseh ljudi. Razumljivo nam je, da se je tako zvesto oklenil svojega poklica, po katerem je tako hrepenel v mladosti, toliko trpel zanj revščine, pomanjkanja in nadloge. Kneipp se ni hlinil, sploh se ni mogel hliniti, ker je bil preveč odkritosrčne narave.

Župnik v Wörishofenu bil je Kneipp svojim ovčicam do zadnjega zdihljeja izvrsten in skrben pastir. Ko je že osivel in je na stotine bolnikov prihajalo v Wörishofen, opravljal je še vendar vsa

opravila župnikova. Dasi je imel kapelana, vendar je še sam kot 70letni starček pogosto in rad sedeval v spovednici. Dominikankam ostal je do konca duhovni voditelj in oče. Poročal in pokopaval je sam, sam obiskoval bolnike, katerih ni imel ravno malo. Ni hotel biti samo po imenu župnik, ampak tudi v dejanju in resnici.

Svoje dolžnosti spolnoval je vestno kar se je le dalo. Le toliko polajšave dovolil si je v zadnjih letih, da je podučevanje otrok za prvo sv. obhajilo prepustil mlajšim močem. Pridigoval je vsako nedeljo. Med obiskovalci, ki so prišli k njemu iskat zdravja, bilo je tudi mnogo duhovnikov. Pogosto se mu je ta ali oni ponudil, da bi pridigoval mesto njega. A ni dovolil.

Kdor bi pa mislil, da ga pridigovanje ni stalo truda, se moti prav zelo. Ker se je prav star začel učiti, zato mu spomin ni bil gibčen in pokoren. Za ves svet se ne bi bil naučil pisane pridige; zato je pa pridigo prav dobro premislil in premišljeval je ob enem govoril. Tako si je polagoma pridobil veliko spretnost in le kratek obris pridige je napisal na kak listič, potem pa je začel premišljevati. Zato so mu pa besede prihajale iz srca in so šle do srca, svojih mislij ni zavijal v lepe in umetne besede, temveč govoril je priprosto in naravno, a njegove besede so vplivale mogočno na omikane in neomikane poslušalce. Po neumornem prizadevanju Kneippovem bila je njegova župnija prav vzgledna v vsakem oziru.

Preskrbel ji je tudi dobroto sv. misijona. Prav lepo olepšal je farno cerkev in ono v samostanu dominikank, obe ste dobili po njegovem prizadevanju lep križev pot; pozabil ravno tako ni podružnic. To je v kratkem delovanje župnika Kneippa kot duhovnika; vidimo prav očitno, da je bil stan duhovski res njegov pravi poklic in duhovska služba prvo opravilo. Da mu je bilo pa to mogoče poleg brezmejnega in obilnega dela z bolniki, k temu pripomogla je njegova pridnost in železna volja. Ko bi bil dan imel 48 ur, bil bi jih lahko porabil, a opravil je vse, dasi mu je imel dan le 17 ur. Vstajal je ob 5. uri in to dan za dnem, leto za letom; vlogo budilnika igral je pri tem njegov beli špicelj, katerega čisto vidimo na slikah čepečega poleg Kneippa. Dan si je lepo razdelil in se trdno držal reda. Spat je šel po navadi ob 10. uri. Po letu 1890 pa vkljub pridnosti ne bi bil mogel zmagovati obilega dela, da mu niso poslali kapelana v pomoč, ki mu je prevzel del bremena v pastirstvu. — Zdi se mi vredno, da omenim o Kneippu še to, da je bil do skrajnosti strpen nasproti drugovercem. Zlobni jeziki so mu očitali, da dela propagando za katoličanstvo s tem, da zdravi ljudi. A blagi mož se ni za to zmenil. Naj je bil žid ali protestant ali pogan, v bolniku videl je le trpečega sobrata, kateremu je skušal pomagati. Vere ni usiljeval nikomur, tudi nikogar ni vprašal, ali jo ima ali ne in kakšno ima. Dvomečim pa ni nikakor odrekel dušne pomoči. Zato so ga ljubili in spoštovali tudi drugoverci.

postavio iz leta 1868, po kateri je zagotovljena popolna sloboda seveda na papirju, dočim so v resnici Slovaki, Srbi, Hrvati, Malo Rusi, Rumunji in celo Nemci izročeni Mažarom na milost in nemilost tako, da bi te narodnosti rajše, da se omenjena postava, s katero se zunanji svet le slepi, odstrani in zameni z drugo. Na Ogerskem zagadel v resnici ni pravega zadovoljstva med narodnostmi, in v kratkem se začne zopet huda borba Rumunov proti mažarskej obesti radi izjave ministra predsednika Banffyja v odgovoru na interpelacijo glede odlikovanja činovnika Jesenskega po kralju rumunskem. Osorni način, s katerim se odlikujejo vsi odgovori ministra predsednika, kadarkoli mora braniti svoje činovnike tlačitelje nemažarskih narodnosti, pokazuje najbolje, kako on mrzi Rumune, katere je dosta izmučil še kot veliki župan na Erdeljskem.

Vsa hvala o jedinstvu ogerske države z zunanjim svetom ne more pokriti onega prepada, ki obstoji med mažarsko vlado in nemažarskimi narodnostmi. Zadene li Ogersko kak udarec, videlo se bode, da je današnja njena tako hvaljena jakost slepilna in da se bodo Mažari sitno prevarili, če računajo na podporo tlačjenih narodnostij.

In kako je s Hrvatsko? Sedanja mažaronska večina hrvatskega sabora seveda trobi v jeden rog s hvalitelji jedinstva, sloge in pobratimstva z mažarskim narodom. Kaj njim mar, kaj se v tej zemlji godi. Ze skoraj celo leto je prebivalstvo vznemirjeno. Volitve v sabor so se pripravljale dolgo časa z raznimi pritvezami in mukami za narodno opozicijo. Pri volitvah je tekla nedolžna kri, a po volitvah so sledila progonstva in kazni za opozicijsko stranko. Opozicija je prišla v velikem številu v sabor, ali to ni bilo po volji mažaronom in brez pravega razloga se je zavrlo nekoliko volitev.

Ban je hotel odstopiti radi nemirov, ki so se dogodili v jednom delu Hrvatske, češ, da ni sporazumen z ogerskim ministerstvom glede uprave na Hrvatskem; ali kmalu se je zopet trdilo, da ga višji krogi žele še nadalje za bana na Hrvatskem. In ravno to je najboljši dokaz, da je politično stanje na Hrvatskem nepovoljno. Ne upajo se postaviti drugega bana, ker ne žele sploh menjati današnjega sistema, s katerim jim je jedino mogoče vladati. Spremeni li se današnji sistem, pojde tudi današnji ban. Mažarski časopisi tudi že poročajo, da se po ravnokar pričetem zimskem zasedanju vendarle ne snide hrvatski sabor zopet do prihodnje jeseni, tedaj za celo leto ne. In zakaj to? Saj ima hrvatski sabor vendar toliko važnega opravila, da bi moral zasedati vsaj po dva do tri mesece na leto. Moremo lahko razsoditi, zakaj se hrvatskemu saboru ne da zborovati. Opozicija ima toliko sovražnih predlogov, ki se tičejo narodne časti, blagostanja in narodne politike, da jih sabor ne bi mogel napraviti tudi ko bi zboroval po več mesecev na leto. Ali to ne želi ogerska vlada, kar potrjuje tudi pisava mažarskih časopisov,

češ, da bi nastopile na Hrvatskem še večje zmešnjave, ko bi se začelo razpravljati o mnogih postavah, ki so nejasne in se radi tega množe le nesporazumljenja. Ali Mažari dobro vedo, da so teh nesporazumov le oni krivi, ki vsako postavu tolmačijo le sebi v korist, brez vsakega obzira na zaveznika. Dokazov ne trebamo navajati, saj je vsakemu dobro znano, kako se godi hrvatskemu narodu kot zavezniku mažarskemu.

Da se tedaj ne čuje glas naroda hrvatskega iz deželnega zbora, kjer jedino še morejo njegovi verni sinovi braniti svobodo, ne dovoljuje se zborovanje. To pa ne pomeni nič drugega, nego vladati absolutno, kar Mažari prav radi odobravajo, ker velja to za Slavjane in ne za njih. Svobodo zahtevajo zase, drugim vsiljujejo pa sužnost. In potem pa po svetu trobijo, da so prebivalci ogerske države popolnoma zadovoljni z današnjo vlado. Do zdaj jim je svet deloma vrjel, ali v najnovejšem času se je pa vendar zvedelo marsikaj, kar je razkrinkalo toliko slavljeno svobodoljubje mažarskega naroda. V najnovejšem času so se sprli tudi z Reko, kjer hočejo z vsó silo postaviti mažarsko vlado mesto dosedanje avtomne uprave. Ne ozirajo se na dosedanje uredbe niti na pravice, ki jih ima Hrvatska do Reke. Sami hočejo gospodovati v tem mestu ter postati gospodarji na obalah jadranskega morja. Ali so se bržkone prevarili, kajti Rečani so se odločno uprli. Tako so zgubili Mažari privrženost celo pri tem svojem do zdaj tako milovanem privrženecu. Kje se nahaja tedaj ono tako hvalisano jedinstvo v ogerski državi? Večina prebivalcev je nezadovoljna, ali tega nezadovoljstva do zdaj ni mogla izjaviti v ogerskem saboru, ker so tukaj Mažari za zdaj še gospodarji. Pride pa tudi gotovo čas, ko zgubé v saboru svojo večino, in takrat je odzvonilo njihovemu gospodstvu na Ogerskem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. decembra.

Minister za Galicijo. Kdo bode zasedel mesto tega ministra, dosedaj še ni dognana stvar. Razni listi poročajo, da so se izjalovili vsi Gautschevi poskusi, ki je hotel pridobiti Poljake popolno na svojo stran in imeti jednega člana poljskega kluba v svojem kabinetu. To bi bilo za vlado vrlo dobro znamenje, ker ima potem v svoji sredi moža, ki v slučaju potrebe lahko vpliva na svoje somišljenike ter jih pridržuje na strani vlade. Sedaj je pa neki zaman ves Gautschev trud in treba bo poiskati kje drugje primerne moža. Sicer še ni nikjer rečeno, da se je poljski klub odločno izrekel zato, da ne mara nobenega svojih članov v novem kabinetu, toda gotovo pa je, da bodo zastopniki poljskega naroda čakali z odločilnim odgovorom, dokler jim vlada ne pojasni svojega stališča in svojega programa. Za slučaj pa, ko bi se poljski klub nikakor ne dal pregovoriti, ima vlada, kakor poročajo listi, pripravljene

za to mesto tri kandidate ki so tudi Poljaki, ob enem pa višji uradniki. Mej prvimi se imenuje sekcijski načelnik v notranjem ministerstvu dr. Henrik Roža, ki ima baje največ nade, za njim pa prideta svetnika viteza Kniazulucki in Hledowski. Prvi je vodja prezidijalne pisarne v fin. ministerstvu, drugi pa je prideljen gališkemu ministerstvu. Ako toraj zasede to mesto jeden izmej teh treh mož, potem bodo sedeli v Gautschevem kabinetu res sami uradniki.

Hrvatski deželni zbor je pričel včeraj običajno zimsko zasedanje, ki pa je, kakor je izjavil predsednik Stanković, le nadaljevanje prejšnje sesije, ki se je baje zato prekinila, ker so se pojavili znani veliki nemiri in jim je potem sledila za velik del Hrvatske nagla sodba. Vlada je deželnemu zboru predložila načrt zakona glede podaljšanja finančialne nagodbe za jedno leto in pa proračun za prihodnje leto. Po nekaterih običajnih podrobnostih sta ostro prijemala predsedstvo oziroma vlado opozicijskega dr. Amruš in pa dr. Banjavčić. — Prvi je vprašal predsednika, čemu je prekinil zadnje zasedanje, ko bi bili opozicijski poslanci lahko dokazali veliko krivico, ki se dogaja opoziciji s trditvijo, češ, da je ona provzročila vse nemire, katero mnenje zastopata sedaj tudi preiskovalni sodnik in državni pravdnik. Zahteval je dr. Amruš konečno, naj se sestavi poseben odsek sedmih članov, ki naj v teku štirih dnij preišče vso to zadevo; do tedaj pa naj se ne vrši nikako zasedanje deželnega zbora. Dr. Banjavčić pa je prijemal predsednika, zakaj še vedno ni pozval k seji posl. Starčevića, ki je bil izključen za nekaj sej še v prejšnjem zasedanju. Samo po sebi je umevno, da se je Stanković znal izviti vsem vprašanjem ter kratkomalo zavrnil vse zahteve, dobro vedoč, da ima na svoji strani veliko večino, ki se popolno strinja z njegovo mažaronsko politiko.

Pomažarjenje krajevnih imen v deželah ogerske krone prav dobro napreduje. Poleg 50krajcarskih Mažarov, ki se množe kakor kobilice, so sedaj na vrsti tudi imena raznih občin in vasij, katera na veliko žalost sedaj vladajoče kliče še ne nosijo čisto mažarskih imen. Vlada je predložila včeraj načrt zakona v tem smislu. Akoravno se temu najodločneje upirajo vsi zastopniki nemažarskih narodov ter pojasnjujejo, kake posledice bi lahko navstale iz tega, se vendar večina ni dala premotiti in bo najbrže še danes odobrila vladni načrt.

Ministerska kriza v Italiji. Brzjav nam je sporočil, da je italijanski vojni minister Pelloux podal svojo ostavko radi neke nezaupnice, ki jo je skupil v petkovi seji poslanske zbornice, ko je bil vkljub njegovemu ugovarjanju vsprejet predlog glede avancementa v armadi. Zahteval je najbrže, kakor je pri takih možeh sploh v navadi, večjih kreditov za zboljšanje položaja častnikov in vojaških uradnikov. Ministerski predsednik di Rudini pa je v tem slučaju postopal bolj „kulantno“, kakor pa njegov francoski tovariš Meline, kajti ni dovolil, da bi iz

IX.

Skoraj nehvaležno delo je, pisati o Kneippu kot zdravniku. Zakaj? Zato ker mnogi smatrajo njegovo delo za brezpomembno in njegovo zdravljenje celo kot škodljivo. Vendar je velika večina, vsaj pri nas Slovencih, ki razumeva Kneippov sistem, kajti pripomniti je treba, da Kneipp ni samo zdravil z vodo, ampak zdravil je ljudi prav posebno s tem, da jih je učil in vadił utrjenega, krepkega življenja, da je izganjal iz človeka ono mehkužnost, ki nam dandanes razjeda živce in tudi kri. Da mu je pa pri tem služila voda kot jeden glavnih in prvih pripomočkov, to mu je dalo ime „Wasserdoktor“, zdravnik, ki zdravi z vodo.

Kneipp bil je v medicini lajik, a ženijalen lajik, da malo takih. Stvarnik obdaril ga je z redkim darom, z onim darom namreč, ki ga je usposobil, da je jasno spoznaval zdravilne moči v naravi. Poleg tega imel je pa še nek drug dar, katerega je pa težko imenovati s pravim imenom. Če je namreč stal bolnik pred Kneippom, skušal ga je župnik z očesom takorekoč predreti in mu brati na obrazu, kaj da mu je. In zadel je vedno pravo. To nam potrjujejo mnoge priče, ki so to vidile. Zato je pa Kneipp mož, katerega nobeden učenec ne bo mogel popolnoma nadomestiti. Res, na Kneippu bilo je nekaj posebnega, bil je nesamopriden in nikdar ni iskal samega sebe; njegovo govorjenje in pisanje, vsa njegova dela bila so nekaj izvanrednega, posebnega. Le taki možje morejo v tem obsegu prenavljati,

kakor je prenovil rajni Kneipp. Le oni možje, kateri so vsi zavzeti in navdušeni za svojo idejo, morejo vplivati na množice tako, kakor je vplival Kneipp, le takih mož besede prodró v srca najnižjih slojev ljudstva. Kneipp bil je reformator kakor malo takih.

Ko je Kneipp l. 1886 spisal svojo prvo knjigo, nameraval je s tem odvaliti od sebe veliko breme, pa prišlo je drugače. Prej se je oglasilo pri njem na dan 12 do 20 bolnikov, zdaj jih je prišlo 40 do 50. Kmalu jih je bilo 60 do 80, in že leta 1891 (knjiga „Meine Wasserkur“ doživela je tekom teh 5 let že 33 izdaj) iskalo je čez 100 bolnikov na dan pri njem pomoči. Meseca novembra tega leta znašalo je povprečno število bolnikov 83 na dan in to v letnem času, ko se ljudje vode bojé. Sivolas župnik kmalu ni mogel sam zmagovati tolikega dela. Pred l. 1891 ordiniral je Kneipp trikrat na teden ob 8 zjutraj v župnišču, vsak dan ob 1. uri popoldne pa v samostanu dominikank. Do tedaj pristop k Kneippu ni bil nikomur odmerjen po času, v katerem je prišel, sploh ni bilo nič urejeno. Kdor je prišel, šel je v sobo k župniku, in posestnik trdih komolcev bil je kmalu na vrsti, drugi pa so morali čakati. No, to za bolnike še ni bilo tako nerodno, vsaj so po navadi le taki iskali pri njem pomoči, ki so bili že vsega slabega vajeni. Toda bolj neprijetno je že bilo, da s Kneippom samim skoro nikdo ni mogel govoriti in da so vedno poslušali drugi. Gotovo je zlasti ženskam postalo to včasih nadležno.

Vrh tega pa je poleg Kneippa sedelo vedno 8 do 12 mladih zdravnikov, ki bi se bili radi kaj naučili. Do zdravnikov taki bolniki, ki so h Kneippu prihajali, navadno niso imeli prav mnogo zaupanja, in kar bi bili povedali župniku brez ovir, tega sedaj vpričo zdravnikov niso hoteli spovedati, kajti čisto bi bili morali zdravnikom kako ne prav laskavo povedati. To je mnogim zavezalo jezik in to je tudi deloma krivo, če niso bili vsi ozdravljeni.

Po drugi strani pa moramo priznati, da je bilo samo po teh javnih ordinacijah vpričo zdravnikov mogoče proučavati Kneippov način zdravljenja. Danes bi gotovo ne imeli toliko izvrstnih zdravnikov a la Kneipp, ako bi bil pokojnik prepovedal vstop zdravnikom. Tako ima vsaka stvar svojo dobro in slabo stran.

Kolikor pa je bilo mogoče, hoteli so nedostatke odpraviti in župniku Kneippu zmanjšati breme, katero je bilo silovito naraslo. Njegovi prijatelji bali so se, da jim vrli mož prehitro ne omaga. Vsak dan prihajalo je 80 do 100 pisem; te so mu oskrbeli sedaj drugi. Bolniki, ki so že nekoliko okrevali, pomagali so mu pri ordinacijah pisati navodila, pa tudi to ni bilo zadosti. Vrh tega zahtevala so tudi oblastva, da preiskujejo zdravniki bolnike. Župnija Würishofen rastla je silno in z njo tudi duhovska opravila, slednjič pritiskali so na Kneippa od vseh strani tako, da je tudi prijel za pero in začel pisateljati. Pa naj kdo reče, da ni imel dela dovolj.

(Dalje sledi.)

te nezaupnice izvajal posledice samo vojni minister, marveč je včeraj zjutraj podal kralju ostavko celega kabineta. To vest je Rudini naznanil tudi poslanski zbornici, katera je potem na njegovo zahtevo prekinila svoje zborovanje. Kralj neki še ni vsprejel ostavke, vendar pa zatrjuje „Agenzia Stefani“, da bo kralj Umberto zopet naročil Rudiniju, naj sestavi nov kabinet. O imenih novih mož, ki pridejo sedaj v poštev, še ni ne duha, ne sluha.

Mir mej Grško in Turčijo je konečno vendar le sklenjen in dotična mirovna pogodba podpisana od obeh delov. To je najnovejša vest, ki dohaja iz Carigrada in katero konečno gotovo pozdravljajo vsi grški domoljubi. Posamne določbe mirovne pogodbe so nam že znane in toraj pač ni potrebno, da jih znova omenjamo na tem mestu. Akoravno pa je že odobrena in podpisana mirovna pogodba in je o tem obveščeno prebivalstvo vseh grških in turških pokrajin, vendar glavni dve, za Grke najbolj pereči vprašanji še nista rešeni, namreč konečna določitev meje mej obema državama in pa način, kako bodo dobili potrebno svoto, da jim bo mogoče odračunati pogojeno vojno odškodnino. S prvim vprašanjem se peča posebna komisija, ki sedaj v zimskem času seveda ne more uspešno vršiti svoje naloge, kar se pa tiče druge zadeve, se pa vrši pogajanje mej grško vlado in pa kapitalističnimi družbami. Meni se, da se bo Zaimisovi vladi vključno slabim razmeram v deželi posrečilo dobiti potrebnega posojila proti tri in pol odstotnim obrestim; kajpada bo moral vlada v tem slučaju zastaviti vse ali pa vsaj veliko večino državnih dohodkov. Vključno temu pa je gotovo grški narod z veseljem vsprejel najnovejšo vest o sklenjenem miru, ker se s tem vrnejo zopet normalne razmere in saj trgovina in obrt nista še nadalje tako oškodovani.

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja.

Ocenili Cirilski.

4 Boj za pravico. Povest. Spisal Fr. J. Milovršnik. Slovenskih Večernic 50. zvezek.

Z obširno povestjo nas je obdarila družba sv. Mohorja v jubilejnim letošnjem zvesku Slovenskih Večernic. Kakor so se nekdaj v obče priljubile povesti: Fabiola, Kortonica, Miklova Zala, trojno angeljsko češčenje in druge, tako smemo tudi trditi, da je ustregla z imenovano povestjo prav posebno svojim udom.

Zanimiva dejanja, vzvišena ideja in lep zvršetak: to so prednosti povesti „Boj za pravico“.

Predočimo si ob kratkem dejanje cele povesti: Bogatin Grčar ogoljufa posestnika Klinarja s pomočjo njegovega hlapca za posestvo. Klinarjevo jedinko Rožo želi vzeti za ženo Grčar, a ona ga ne mara in se omoži s pismonošo Janezom. A Janeza bi rada v zakon dekla Jera, pa se jej ne posreči. To je povod vsem poznejšim krivicam, spletkam in bojem.

Na podlagi medsebojnega sovraštva se organizujeta oba sovražna tabora: na jedni strani se boré Grčar, hlapec Ščetina in dekla Jera za krivico, na drugi strani pismonoša Janez in njegova žena Roza za pravico.

Pismonoša hoče priboriti nazaj svoji ženi posestvo, katero je krivično pridobil Grčar. A kakor se navadno v življenju godi, da nekaj časa krivica zmaguje, tako tudi tukaj. Ker se Grčarju ne posreči razdvojiti zakonske dvojice z medsebojnim ljubosumjem, hoče napeti druge strune. Pribori si krivično župansko čast. Pismonoša, ki je bil hkrati tudi občinski sluga, seveda ne sme ostati pri njem. Tudi to ni nič pomagalo Grčarju. Janez se še vedno krepko bori. Toda lakomni Grčar ne miruje. S pomočjo Jere ukrade na pošti tri tisoč goldinarjev, a tatvine obdolži pismonošo. In to hudobijo učini tako spretno, da zapro pismonošo. Boj je torej končan. Pravica je podlegla in krivica obhaja zmagovalje. Vsaj tako se nam zdi. In zato govori zaprti pismonoša svoji ženi: „Potegoval sem se za pravico, zato sem mislil, da moram naposled zmagati. Zlaj sem pa prepričan, da je bil ves moj napor in boj za pravico zastonj. Bodi Bogu potoženo, da je tako!“

Ali naj za vedno zmagaja krivica, in naj nedolžni trpé? Nikakor. V drugem delu povesti se Bog sam bori za hudo izkušano rodbino. Slabe so vezi, katere družijo krivičnike, in kmalu se razdrobe. V lastnem Grčarjevem taboru so ostra nasprotstva. Zviti hlapec Ščetina vstaja kakor maščevalen demon nasproti Grčarju; z druge strani pa se pojavi so-

vraštvo Jerino do Grčarja zaradi goljufane ljubezni. Sicer se tudi sedaj bori osamljen proti vsem sovražnikom, a vendar ne tako uspešno. Še spravi Ščetino v ječo in Jero v blaznico, a tudi njemu so dnevi prostosti soštetí. Njegovo tatvino in še druge hudobije zasledí in ga zapro, a pismonošo in Rožo osvobodí. Čez leta pride Grčar v svojo rojstno vas — umret v svarilen vzgled vsem krivičnikom. Tudi Jera v blaznici umre. Tako se konča povest. Pravica je zmagala, in isti pismonoša govori na koncu svoji ženi: „Ali spoznaš zdaj, da je bilo vendarle prav, da sem se boril za pravico? In ali si prepričana sedaj, da pravica naposled vedno zmagá?“

Vsakdo mi bo priznal, da je pisana povest premišljena. G. pisatelj je imel jasno celo dejanje pred očmi, predno je pričel pisati. Lepa razvrstitev dejanj, celotna ideja in harmonična vez cele povesti nam to priča. V povesti ne nastopi nobena oseba brez potrebe in namena, vsem je odkazano delovanje, ki se priklada značajem posameznikov. Kot celoto in zaradi vzvišene ideje moramo povest le hvaliti. Tako naj se priporoča krepost, tako slika pregreha! Kratko: z moralnega stališča je povest vse hvale, vsega priporočila vredna.

Značaji so krepko in jasno slikani. Grčar se nam zdi kakor demon v človeški podobi, na katerem ne opazimo niti trohice kreposti. Vse je na njem krivično, vse podlo, vse brezbožno. A tudi vest je že zamoril, da ga ne spominja nizkotnih činov. To pa se nam malo pretirano zdi. Dobé se vsakovrstni ljudje na svetu, polni hudobij, to znamo; a da ne bi imel tudi najhudobnejši človek kake iskric dobrega, to zanikujemo. Človek ni tako popoln, kakor angelj, a tudi ni tako izprijen, kakor vrag. Drugi značaji so pa pač lepo in tudi resnično slikani: zvesti in pošteni pismonoša, pobožna in potrpežljiva Roza, zviti in pretkani Ščetina in vedno vesela Marijana.

Tudi Jera je slikana dobro, ker je dušeslovno utemeljeno, da so ravno prismojeni ljudje kaj kruti in strastni maščevalci. Le njeno žalostno smrt naj bi bil on malo omilil. Jera je imela še vedno dobre kali v svojem srcu, imela je še živo vest, zato naj bi bil povedal, da je ozdravela in srečno umrla. To tembolj, ker je bila že tako zdrava, da so jo mogli rabiti pri sodnijskem preiskovanju. Med tem pa ni čisto nič psihologično utemeljeno, da se je Grčar spreobrnul. Mi smo sicer tega veseli, samo utemeljil naj bi bil gosp. pisatelj njegovo spreobrnjenje. Tako pa pove vse v enem stavku. Človek, kateremu slednja iskrica vesti zamre, se pač ne izpreobrne tako le: „Nekega dne je zahteval gospoda. Izpovedal se je, in upajmo tudi spokoril.“

Tudi naj bi bil vsaj omenil, da se je spravil s pismonošo in Rožo, sicer to samo slutimo.

Čudno se nam zdi dalje, zakaj niso Matežna precej pri prvi obsodbi Ščetinovi poklicali za pričo, ampak šele pri drugi. Mnogim se bo tudi to neverjetno dozdevalo, kako je nosil pismonoša gole vreče z denarji po noči na pošto, a ne v kaki torbi. Te in mnoge druge bolj malenkostne težkoče bi se dale oponesti g. pisatelju.

A ne smemo le grajati, no tudi hvaliti lepa mesta, kakor so: na str. 118 in 119 je krasna, srce pretresujoča slika duševne bolesti; vdanost v voljo Božjo na strani 154. Lep je sodnikov značaj, slika se tudi dobro neusmiljenost že tako nepriljubljenih orožnikov. Lepo se nam kaže tudi usmiljenje in dobrotljivost poštarjeve gospe. — Toliko, kar se tiče tehnike v celi povesti.

Jezik je obče lep in lahko umljiv. Sevé, so tudi jezikovne napake, katere moramo omenjati: začuden (začujen), dvomba (dvom), iznenadjen (iznenajen), hinavski (hinavsk, str. 57.), skupiti v pomenu prodati piše se izkupiti. „Zveličar“ pišemo navadno z veliko začetnico. „Zaradi tega“ se ne piše navadno skupaj. A še več je nemizmov: Hudobijo doprinesiti; začunja se zdeti; v slabo luč postaviti: zoperstavlja se; narazen spraviti; pripoditi kri v glavo; saj je jednako, če prineseš; resnici na dno priti i. dr. Glagolov slovenščina ne stavi rada koncem stavka. „Če“ se ne rabi v irrealnih perijodah; torej ne: „če bi“, marveč edino: „ko bi“. Napačna je zveza: šel je nalašč kako marko kupovat (vb. impf.); čudna podoba je tudi: oblaki so bljuvali vodo in ogenj iz sebe (str. 49.). G. pisatelj tudi nenavadno rad cepi posamezne stavke. Str. 7.: Kot jermenarski pomočnik se je klatil nekaj let po svetu, potem pa, ko je marsikaj videl in se je bil navadil nekaj nemščine, na kar je bil še v poznih letih jako ponosen, vrnil se je v domači kraj. Str. 39.: Akoravno ji je bila

nada, da se omoži, že neštetokrat splavala po vodi in so se ljudje . . . pošalili z njo, vendar je začela, ko je slišala, da se bo pismonoša ženil, znova upati in je bila naposled, ko je izprevidela, da bi pismonoševa mati ne imela nič zoper njo, za trdno prepričana, da dobi lepega in mladega moža. To mi vsak pritegne, da tako kopičenje stavkov ni lepo, a tudi ni slovensko. Podobni sintaktični nestvori se čitajo še: Na str. 20., 41., 73., 159. in še na drugih mestih.

Te in druge malenkosti smo omenjali le zaradi tega, ker se nam zdi povest res nekaj posebnega. Le na jeziku naj pazi g. pisatelj in na stavkoslovje, pa bodi prepričan, da bo jedna prvih opor naši mogočni družbi. Kakor se vidi na beli obleki natančneje vsak madež, tako se v dovršeni povesti tudi malenkostni pregreški lažje zapazijo; in samo radi tega smo jih omenjali, da bomo dobili v prihodnje od g. Milovršnika svital, izbrušen kristal. Bog z njim! — Tudi za vnanjo obliko se je potrudila dična naša družba. Lep papir in krasne črke delajo ji vso čast. Tiskovnih napak ni skoro nič. Poleg tega moramo pa tudi vsekako ji čestitati, ker je dobila na leposlovnem polju tako vrlo moč: g. Milovršnika.

Glasba.

Prva fantazija z vpleteno zahvalno pesmijo za orgle. Zložil in preblagorodnemu, velečastitemu gospodu dr. Frančišku Detela, ravnatelju c. kr. gimnazije v Novem Mestu najponižneje poklonil Ign Hladnik. Op. 33. V Ljubljani. Založil skladatelj. — Tisk J. Blasnikovih naslednikov. Cena 80 kr.

Ko pregledujem to fantazijo, mi nehote pride na misel izrek starega orglavca, ki je sam sebe prišteval prvakom v orgljanju, a še glask ni umel. Vprašan po znanju glask, se je vselej moško odrežal v svojem dijalektu: „Bujl guosta k'je jejda nas'jana, bujl mátna naj paje frtapjana“. V tej jako umetno sestavljeni in zverženi fantaziji je „jejda“ zares gosto nasejana in posledica tega bo, da se bodo orgle ob izvajanju te fantazije glasile silno in veličastno. Namenjena je ta fantazija, kakor skladatelj sam piše, za preskušnje novih orgel, za slovesne vhode procesij in pri darovanjih. Dostavljam, da bi se tudi v koncertu dobro podala. Vseled ogromnega napredovanja v orglarstvu nastala je tudi potreba tako kompliciranih skladb, in zato jih imata francoska in belgijska glasbena literatura prav mnogo, ki pa večinoma ne zaslužijo pridevka, da so cerkvene; pričujočemu delu pa se ne more očitati necerkvenosti.

Spisana je fantazija na treh sistemih, kar hvalno omenjam, in sestoji iz treh delov: Prvi gré v f molu pa preide v f dur. Sploh je v tem delu modulatorična stran jako bogata. Na koncu sledi naprev: „Hvala bod' Gospod' Bogu“ s polnimi, mnogokrat 8 ali 9 glasnimi akordi; za podlago mu služi pedalni glas v „trijolih“. Drugi del gré v hes (b) duru in ima namen, pokazati značaj in lepoto posamičnih spremenov. — Tretji del preide po kratkem uvodu v lepo in prav dobro disponirano fugo.

Celo delo očitno kaže spretnost skladateljevo, katerega ime je že toliko znano, da mu hvala dosti ne pomaga, a graja dosti ne škoduje. Rad bi sicer videl, da bi bilo impozantno delo tu pa tam nekoliko glaje, posebno kar se tiče prehajalnic, ki naj bi se bolje vrstile diatonično, mesto kromatično na ležeče akorde; vendar spretno delo na moč priporočujem.

Obžalujem le, da delo ni kot proizvajajoči komad vsakemu pristopno, ker zahteva orglavca-virtuoz in pa mogočne orgle na dva manuala in s popolnim pedalom. Kot „študija“ pa bo fantazija vsakemu prav dobro došla. Faigelj.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. decembra.

(Prevzvišeni knezonadškof dr. Missia) so se vrnili z Dunaja v Ljubljano. Ravno danes je trinajsta obletnica, odkar so bili posvečeni za ljubljanskega škofa. S posebnim veseljem in iskreno hvaležnostjo smo se vsako leto ta dan po vsej škofiji spominjali neumornega in vsestranskega apostolskega delovanja prevzvišenega škofa v blagor cerkvi in vernikov naše škofije. Letos nam ista hvaležnost narekuje te spomine, a namestu veselja vlada po vsej škofiji bridka žalost, da smo izgubili tako vzornega vrhovnega pastirja. Tolaži nas jedino zavest, da ostane kot naš metropolit v tesni zvezi s škofijo, kateri ostane vsikdar dika in ponos.

(Imenovanje.) Deželne vlade tajnik in vodja okrajnega glavarstva v Postojini g. Viljem pl. L a s c h a n je imenovan okr. glavarjem, okr. nadkomisarja g. Ivan T e k a v č i č in g. V. H a a s s sta imenovana tajnikoma deželne vlade.

(25 letnica „Glasbene Matice“.) Po jutrajšem koncertu ob 8. zvečer je v „Narodnem domu“ v Sokolovi dvorani sestanek in prosta zabava. — Vstopnice k slavnostnemu koncertu prodajale se bodo še jutri od 9. — 10. ure zjutraj v trgovini g. L o z a r j a, zvečer pa pri blagajnici.

(P. n. naročnikom električne luči) se vljudno naznanja, da se počenši od 6. t. m. prodajajo vsakovrstne svetilke žarnice za električno razsvetljavo po v ceniku označenih cenah. Dobivajo pa se te žarnice edino le v pisarni za električno razsvetljavo v mestni hiši I. nadstropje.

(Iz Ilirske Bistrice) 5. dec. (Raznoterosti.) Za našo Trnovsko župno cerkev je minulega poletja naročil naš č. g. dekan v Monakovem prelepe podobe sv. križevega pota. Oktobra meseca so dospеле, in so bile po velečastnem P. gvardijanu s Trsata slovesno blagoslovljene. Podobe, prav za prav kipi iz kamenite mase, lepo pobarvani, so jako umetno, mojstersko delo, ter so vsakemu, kdor jih ogleduje, jako všeč. Živo in ganljivo predstavljajo trpljenje in smrt Gospodovo; zatorej človeku, ki pred takimi slikami trpljenje Gospodovo premišljuje, neizrečeno srce ganejo. Ozviri tudi v Monakovem izdelani, so iz trdega lesa, naravno pobarvani, in primerno polazečeni. Dvomimo, ali se nahaja v kaki cerkvi naše škofije lepši križevi pot od našega. Stane pa z vožnjo in drugimi stroški blizu 3000 gld. — Kakor znano, je šlo tudi iz Trnovske župnije lani kakih 60 ljudi v Brazilijo. Poročila, katera pošiljajo v domovino, so jako žalostna. Vsem se godi slabo, vsi si želijo domu; pa žal, da jim ni mogoče vrniti se v domovino. Do sedaj se je povrnilo kakih 12 oseb, večinoma mladih mož. Vsi so prišli utrjeni, slabo oblečeni, brez krajcarja. Po naših krajih se ne upa več tisti brezvestni laški slepar, ki je toliko siromakov pahnil v nepopisno tesrečo, nastaviti limanic. Razpregel je torej, kakor smo brali, svoje mreže po Gorenjskem. Ako bi kakega poštenega Gorenjca napadala skušnjava, preseliti se čez širno morje, naj pride prej na Notranjsko prašat, kako in kaj. Prepričani smo, da si to misel za vselej izbije iz glave. — Pred tremi leti umrli premožni zasebnik Ivan Ev. Tomšič je večji del svojega premoženja zapustil cerkvam, siromakom, ubogim šolarjem in društvom, med temi Bistriški čitalnici, kateri je bil predsednik, 1500 gld. Da bi se čitalnica hvaležno skazala, dala je narediti veliko s čopičem izdelano sliko ranjkega dobrotnika. Ta mojstersko izdelana podoba je bila 27. nov. med primernem govorom odkrita. Prav je, da domačini in tujci, kateri bodo v čitalnico prihajali, poznajo moža, kateri je društvu volil tako lepo svoto. — Znano je čast. Slovenčevim bralcem, da so Tržačani v vseh instancah in tudi pri upravnem sodišču zmagali, ter da jim je sedaj slobodno našo Bistrico navoditi si v Trst. Vendar se bo še mnogo vode izlilo v Škocijanske jame, preden se to dovrši. Tržačanom se je zdel načrt, katerega jim je izdelal inženir Ducatti, težko izvedljiv in predrag. Vodovod bi stal Tržaško mesto blizu 13 milijonov goldinarjev. Dali so v pregled in popravo ta načrt drugim veščakom, ter so delo odložili; med tem časom pa iščejo vode in rijejo po sosednih hribih. Spoznali so neki, da tu ni vode, ter so začeli zopet na Bistriško vodo resno misliti. Znano je, da imamo v Bistrici o moči v vsakem kotu dovolj vode, vendar nam o času suše zelo primanjkuje čiste in zdrave pitne vode. Zato misli občina prihodnje pomladi iz izvirka Bistrice po vodovodu preskrbeti si čiste vode. Državna in deželna pomoč je zagotovljena, in upanje je, da se potrebno delo skoraj izvede. Letina je bila letos v naši dolini srednja, skoraj slaba. Krompir je ljudem gnjil, sočivja je bilo zelo malo, sadja skoraj nič. Mnogo so ljudje nakosili sena, ki pa nima nikakeršne cene. Naš notranjski kmet je res siromak. Jako redki gospodarji pridelajo dovolj živeža za družino; prodati pa nimajo kaj. S čim naj toraj plačujejo obresti dolgov, s čim naj poravnajo premnoge davščine, ki jih tarejo. Ni toraj čuda, da je šlo tudi letos mnogo naših ljudi iskati dela in kruha v daljne ogerske in rumunske gojzde. Mučijo se ti siromaki od zore do mraka, v snegu in ledu, ter s težko sekro plankajo podirajo in tešejo stoletne hraste in smreke. Zaslužek pa večidel ni z delom in trudom v nobeni primeri. Veseli so oni delavci, kateri za več mesecev težkega dela, o veliki noči domu pri-

našajo kakih 40—50 gld. Naši ubogi drvarji se trudijo in trpijo, dobičke spravljajo pa bogati madjarski židje in kalvini.

(Slovenski stenski koledar) izšel je ravnokar tiskan v več barvah v zalogi narodnega knjigoveza in trgovca s papirjem Iv. B o n a č a v Selenburgovih ulicah v Ljubljani. Ker ima ta koledar razpredelke za dnevne beležke, je jako rabljiv osobito za urade. Cena mu je 25 kr., s pošto 35 kr. — Namesto nemških koledarjev želeli je, da si omisli, kdor ga potrebuje, domačega.

(Železniški promet) na železnici Ljubljana-Beljak, ki je zaradi snega nekaj dni zastal, je bil zopet danes zjutraj odprt.

(Izpred porotnega sodišča.) Obtoženec Franc Sustršič iz Spod. Logatec, ki je v nekem pretepu močno poškodoval tovariša Mezeta blizu logaškega kolodvora, je obsojen 15 mesecev v ječo, poostreno s postom. — Franc Drešek iz Ljubljane, obtožen, ker je ubil s kolom svojega tovariša Lovro Korenčiča, ko sta se dne 4. novembra po noči vračala pijana domov na Illovo. Dobil je 3½ leta ječe, poostrene s postom in temnico.

(Poslano g. Janezu Vidali, županu v Mengšu.) Ker ste nečuvno sramotilno grdili tukajšnjo posojilnico in hranilnico v navzočnosti gosp. Janeza in Mihe Gregorec ter drugih, da je naša posojilnica izposodila 15.000 gld. pri kranjski posojilnici proti uknjižbi na posestva odbornikov in udov tukajšnje hranilnice in posojilnice, dalje, da smo prosili Mihele (g. Mihaela Stareta), naj „on prevzame načelnništvo posojilnice, jo zalaga z denarjem, da ne omaga,“ pa „da nam je Mihele pokazal figo“, zahtevamo od Vas, da nam vse to dokažete kot resnico. Če ne, ste javno lagali in to kot župan, zastopnik in načelnik velike mengiške občine, kateremu ne moremo skazovati nobenega zaupanja.

V M e n g š u, 2. decembra 1897.

T o m a ž R o ž n i k.

v imenu načelnstva.

(Z Dobrove) dné 1. dec. Pretečeni petek (dne 26. nov. t. l.) zapustil je nas Dobrovčane vrli in blagi kapelan, p. n. gospod Karol Dornik, preselevši se vsled višjega poziva kot farni administrator v Podbrezje na Gorenjsko. Tukaj služboval je od dné 27. oktobra 1896. leta pa do imenovanega dné, med tem bil je od dné 10. pa do dné 21. nov. t. l. bolnemu p. n. g. župniku horjuleškemu v pomoč. V tem kratkem času si je pa kot kapelan in šolski katehet pridobil ljubezen in zaupanje faranov in šolske mladine. Britko nam je vsem po tako uzornem gospodu, ostane nam vsem vedno v najboljšem spominu. Mi pa želimo, da dobimo kmalu naslednika, ker je za jednega duhovna v naši župniji, kjer je župna cerkev ob enem tudi romarska, dela veliko preveč.

(Od istersko kranjske meje.) [Nagla smrt.] Nista še minula 2 meseca, odkar so tukaj trije ljudje zmrznili, med temi dva iz Kuteževa, zopet se je v tej vasi nesreča pripetila. V torek 30. novembra sta 67letni Jož. Prosen in njegova 64 letna žena Marija še slastno povžila večerjo, posebno svinjino. V sredo zjutraj so našli ženo mrtvo — zbruhala je iz sebe meso — v postelji; mož je bil v nezavednosti, hropel je težko, prejemši sv. olje umrl. Vzrok smrti je bil skoro gotovo plin, ker štedilno ognjišče je bilo zvečer zakurjeno, zjutraj je v sobi zoperno smrdelo. Med 6 tukajšnjimi mrlči v osmih tednih je pet ponesrečenih. — Bog nas varuj nagle, nepredvidne smrti!

(Romanje Avstrijcev v sveto deželo.) Društvo sv. Mihaela na Dunaju napravi tudi prihodnje leto romanje v sv. deželo. Vlak z Dunaja odide 12. apr. iz Trsta 13. aprila opoldne. Romanje traja 34 dni, število oseb: 92—150. — Romanje se vrši: Trst-Aleksandrija (vožnja po morju pet dni), v Egiptu štiri dni, v Jeruzalemu osem dni, v Galileji pet dni, v Siriji tri dni. Nazaj iz Beiruta v Trst pet dni, kamor pride ladija v nedeljo 15. maja. — Plačati je za udeležence za prvi razred 695 gld., za drugi razred 360 gld., posebni razred z omejenim številom potnikov po znižani ceni 240 gld. — Kdor se misli vdeležiti, naj se oglasi z vplačilom za prvi razred 200 gld., za drugi 100 in za tretji 50 gld., ostali denar se more plačati do 15. febr. na naslov: Das Comité für den österreichischen Pilgerzug nach dem heil. Lande, Wien I. Annagasse 9.

(Koliko časa porabi kri), da preteče jedenkrat svojo pot po telesu? To zanimivo vprašanje je prvič poskušal učenjak Hering pri konjih na sledeči način. Brizgnil je neko tekočino (Kaliumcyanür) v določeno

veno (t. j. v žilo, ki vodi kri nazaj v srce) ter potem opazoval, kedaj je prišla ta tekočina po žili na drugo stran telesa. Naravoslovec Vierordt je spopolnil tehniko teh poskusov. Pri konju je potrebovala kri za svojo pot 31.5 sekund, pri psu 16.17, pri zajcu 7.79, pri ježu 7.61, pri mački 6.69, pri gosi 10.86, pri raci 10.64 in pri kokoši 5.17 sekund. Če primerjamo čas krvnega teka z žilnimi udarci, vidimo, da udari srce povprečno 27krat v tem času, ko preide kri jedenkrat svojo pot. Pri človeku bi potrebovala kri 23.2 sekunde, ako se vzame normalno stanje zdravega človeka, pri katerem udari žila 72 krat v jedni minuti.

Društva.

(Kat. društvo rokod. pomočnikov v St. Vidu nad Ljubljano) je po deputaciji odbora prevz. knez nadškofu dr. Missii izreklo zahvalo za njegov požrtvovalni trud in očetovsko skrb v prosep kat. društev rok. pomočnikov, katero je razodeval ob vsaki priliki.

(Vstanovni zbor bralnega društva v Mostah.) Po vseh slovenskih pokrajinah se ustanavljajo razna društva v duševno in gmotno korist naroda. Potreba časa to zahteva in zato so tudi v naši vasi uvideli možje, da potrebujemo društvo, kjer se bomo učili pri dobrih, poštenih časopisih in poučenih predavanjih in razveseljevali se v prijateljski družbi z lepo slovensko pesmijo. — V obilnem številu smo se zbrali v nedeljo popoldne v prostorih g. Zakotnika. Počastili so nas s svojim prihodom drž. posl. dr. Krek in gg. Andrej Plečnik in Fran Pavlič. — Zborovanje otvori Fr. Ziller in pozdravi vse zbrane, potem se prečitajo pravila. — Slavnostni govor je prevzel g. dr. Krek. Razložil je potrebo društev, kjer si z združenimi močmi po potu poduka pomagamo poznati zamotane razmere današnjega časa. Ljudstvo se loči dandanes v dva tabora, v krščanski in bogotajski. Ljudstvu je potreba, da pozna boj za naše narodne pravice, ker nas Slovane hočejo od jedne strani pokončati Nemci in od druge Lahoni in Mažari pritiskajo na brate Hrvate. Potreba časa je tudi, da ljudstvo pozna boj proti žepu, to je velikemu kapitalu, kateri je mōra ubozeja ljudstva. Po lepem govoru se je vpisalo 52 udov v društvo in so izvolili v odbor: predsednik: Fr. Karpe; namestnik: Fr. Novak; blagajnik: Iv. Kremžar; tajnik: Fr. Ziller; odborniki: Fr. Zakotnik, Anton Skoda in Valentin Jagodic; pregledovalca računov: Josip Herfort in Iv. Cunder. Govorili so še g. Iv. Jakopič, urednik „Glasnika“ in č. g. Andrej Plečnik. Konečno se g. Ziller zahvali v imenu novega društva vsem gospodom za njih naklonjenost in zaključi lepo slavnost. Tem potom se obrača odbor novega društva do vseh blagih src, da bi podpirali mlado društvo, vsak še tako mal dar se hvaležno vsprejme. Posebno se obrača do tistih, kateri imajo kaj dobrih knjig, da bi jih podarili društvu. Bog daj novemu društvu svoj blagoslov, da bo moglo doseči svoj namen po geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“

(Vabilo.) Katoliško polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Korškem napravi v nedeljo, dne 12. decembra t. l. ob ¼/4. uri popoldne javen shod pri g. Hanžiču v Hovčah pri Domačalah s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. O kmečkih potrebah. 3. O političnem položaju. 4. O šolah. 5. Posamezni nasveti. 6. Prosta zabava in petje. — Na ta imenitni shod vabi vsakega Slovenca od blizu in daleč odbor.

(Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju) zbral je tudi letos lepo število na Dunaju bivajočih Slovencev in Slovenk in tudi zastopnike dijakov. — Predsednik društva g. Pukl spominjal je na bridko izgubo, ki je društvu zadela vsled nepričakovane smrti metropolitana, knez nadškofa goriškega ekselence dr. Alojzija M. Zornaa, ki je bil ne samo društveni ustanovnik, ampak tudi požrtvovalen podpiratelj ubogih slovenskih visokošolcev. V znamenje hvaležnega spomina vstali so vsi pričujoči raz sedežev. — Mesto gosp. tajnika, prevzel je poročilo velečastiti gospod dr. Sedej, ki je odkar je odložil blagajništvo, pridržal si referat o raznih razmerah podpirancev, o njih marljivosti, moralnosti itd. V plamtečih besedah opisuje velike zasluge 8. julija na Dunaju umrlega društvenega ustanovnika, ekselence knez nadškofa dr. Zornaa, ki je v njegove roke tolikrat pošiljal znatne svote za uboge dijake. Podporno društvo poklonilo je na krsto blagega pokojnika lovorjev venec s trobojnico z napisom: „Blagemu ustanovniku — podporno društvo“. Pogreba se je udeležilo mnogo udov in v cerkvi nemškega viteškega reda s'uzil je veleč. g. dr. Sedej sv. mašo zadušnico. Kot ustanovnik je letos društvu pristopil veleč. g. Jakob Gruden, župnik v p. v Ljubljani s 50 gld. Več ustanovnikov, mej njimi premil. knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik; g. J. Glančnik, odvetnik v Mariboru; g. I. Perdan, predsednik trgovinske zbornice v Ljubljani; g. dr. Pavel Turner, posestnik v Mariboru, so tudi letos društvu večje svote darovali. Največje pa je darilo slavnega deželnega zbora kranjskega, ki je tudi letos društvu 200 gld.

poslal. Posebno hvalo pa zaslužijo oni gg. rodoljubi, ki so na Dunaju in v domovini nabirali darove. — Mej njimi je največjo svoto tudi letos nabral gosp. Franca Dolenc, trgovec v Mariboru, staroznani prijatelj ravnih slovenskih visokošolcev. Na Dunaju pa je društveni ustanovnik g. drž. in dež. poslanec Viljem Pfeifer mej slovenskimi gg. državnimi poslanci tudi letos lepo svoto nabral (70 gld.) — Njemu sledé vrli rodoljubi: Gg.: dr. Josip Kolšek, odvetnik v Laškem Trgu; Vinko Kolšek, v. kr. notar v Idriji; dr. Anton Mihalič, okrajni zdravnik v Ljutomeru; Peter Kraigher, trgovec v Postojni; Anton Flis, knjigovodja na Vrhniki. Hvaliti moramo tudi vrle visokošolce novomeške za poslano darilo; nadalje moramo tudi hvaležno imenovati gg: pravika Jakoba Zajca, pravika Fr. Novaka, modroslovca Maksa Pirnata, modroslovca Filipa Gasparina in g. dr. Regna v Cerknem, gosp. Ivana Orla, ki je nabiral v Kamniku. (Darili, ki sta jih poslala gg. A. Flis in I. Orel stavite se prihodnje leto v račun, ker ste bili poslani v tekočem šolskem letu.) Mnogo slovenskih posojilnic poslalo je društvu darov. Mej temi je prvo imenovati slovensko posojilnico v Mariboru, ki je tudi letos znatno svoto društvu poklonila; nadalje slavne posojilnice v Celji, Ptuj, Brežicah, Ljutomeru, Celovcu, Slovenski Bistrici, Gorenji Radgoni, na Vrhniki, Ljubljani, Logatecu, Vitanji; dalje slavno družbo sv. Cirila in Metoda, „gewerbl. Aushifs-Casse-Verein“ v Ljubljani in sl. posojilnico v Zalcu.

Da se leto za letom oglašá vedno več podpornikov našemu društvu, hvaliti je slavna uredništva raznih časnikov, ki svoje predale radi odpirajo društvenim vestim, razglašajo podpornike itd. V prvi vrsti sta naša dnevnika: „Slovenec“ in „Slovenski Narod“, dalje „Slovenski List“, „Süddeutsche Post“, „Slovenski Gospodar“, „Domovina“, „Mir“, „Zora“ in drugi. Srčno hvalo je izreči tudi rojaku na Dunaju, g. Rimrich-u, ki društvu zelo poceni oskrbuje tiskovine. Odbor je letos imel 10 sej, podpirancev je bilo 50, prosilcev 55. Osnovna glavica narasla je za 125 gold. 80 nov. Ker osn. glavica tako počasi narašča, treba je v tem obziru mnogo prositi. (Konec sledi.)

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. dec. Danes so se zbrali v posvet načelniki klubov vseh opozicijskih strank ter mej drugimi sklenili, odposlati deputacijo, obstoječo iz poslancev Stürgkha in Funkeja, k ministerskemu predsedniku baronu Gautschu, kateremu naj se naznani odgovor na njegove posredovalne nasvete. Kakor zatrjuje „Fremdenblatt“, so vse opozicijske stranke jednostavno zavrnille Gautscheve nasvete glede jezikovnih naredeb. — Krščanski socialisti so sklenili, da hočejo solidarno postopati z nemško-češkimi poslanci, vendar bi pa morali ti prevzeti nase vso odgovornost napram nemškemu narodu za eventualne posledice. — Mladočeški klub izjavlja, da je sicer voljan razgovarjati se o predlogih Gautschevih glede jezikovnih naredeb, toda le pod tem pogojem, da se zagotovi enakopravnost obeh narodnosti in celokupnost dežele.

Dunaj, 7. decembra. Pogajanja med vlado in vodjami parlamentarnih klubov desnice in leve so se popolnoma razbila, ker je nemško-napredna stranka odklonila vse posredovalne predloge glede jezikovnega vprašanja na Češkem, dasi so bili Čehi v svojih zahtevah do skrajnosti prijenljivi. Položaj je torej jako resen, kriza je popolna, ker so se vse opozicijske stranke proglasile solidarnimi z nemško-napredno stranko, katero vodijo dr. Gross, dr. Funke in dr. Pergelt. Krščanski socialisti pod vodstvom dr. Luegerja in kneza Liechtensteina so izdali komunike, da sicer ostanejo v tem vprašanju solidarni z nemško-napredno stranko, da pa tudi tej stranki prepuščajo vso odgovornost za eventualne posledice. Ustavoverne nemške veleposestnike pod vodstvom grofa Dubskega, grofa Stürgha, barona Schwegla in Grabmayerja je izjava nemške-napredne stranke spravila v veliko zadrego, ker se iz raznih oziróv vender le bojé obstrukcijo tirati do skrajnosti v tako resnem času, ko Ogri izrabljajo zmede v Avstriji. Govori se, da se vsled tega nemški veleposestniki utegnejo ločiti od združene leve ter glasovati za provizorij, ako bode sploh še drž. zbor

v kratkem sklican, kar pa je rebus sic stantibus malone izključeno.

Dunaj, 7. decembra. Položaj je tak, da državni zbor skoraj gotovo v bližnjem času ne bode več sklican. Čehi so glede jezikovnih naredeb mnogo prijenjali, vlada je te koncesije stavila opoziciji, katera pa jih je odločno odbila kot nezadostne. Ker pa vlada ne more več dovoliti, kakor Čehi prijenjajo, so se pogajanja razbila. Vendar pa hoče vlada še enkrat in zadnjič vprašati opozicijo, ali se protivi v vseh slučajih tudi provizoriju z Ogersko. Ako opozicija tudi v tej točki ne odneha, potem je nagodbeni provizorij ustavnim potom sploh nemogoč.

Dunaj, 7. decembra. Avstrijska delegacija je vsprejela danes v plenumu nespremenjeno vladno predlogo o vojnem ordinariju, ekstraordinariju ter odobrila tudi naknadni kredit v znesku 7 in pol milijona. Pričetkom seje se je predsednik Thun spominjal umrlega admirala Sternecka in si izprosil dovoljenja, da sme v ime delegacije izraziti sožalje njegovi vdovi. Državni vojni minister Krieghammer je zavračal nekatere pomisleke delegatov ter izjavil, da se pri armadi jednako spoštujejo in ljubijo vse narodnosti. Vojna uprava skrbi za to, da se nikjer ne pokaže narodna nestrpnost, marveč mora vsak vojak imeti pred očmi le jedno dolžnost, braniti domovino pred notranjim in zunanjim sovražnikom.

Dunaj, 7. dec. Avstrijska delegacija ima še v četrtek sejo, v kateri je na dnevnem redu proračun za mornarico. Ko se ta dovoli, bo zborovanje delegacije preloženo za toliko časa, da bo kvota skupnih državnih stroškov kakorkoli določena.

Dunaj, 7. dec. Pogreb admirala Sternecka se vrši jutri popoldne ob 1. uri. Vdeleži se ga tudi cesar. Truplo prepeljejo na željo pokojnika v Pulj, njegovo srce se pa shrani v cerkvi v Hrastovci pri Celovcu.

Praga, 7. decembra. Tekom včerajšnjega dne je bilo v mestu in okolici aretovanih 54 oseb. Jednega demonstranta je obsodilo sodišče v tritedensko ječo. V noči od 5. na 6. t. m. so napadli demonstrantje iz Draždan prihajajoči brzovlak s kamenjem in razbili okna pri enem vozu. Preiskava se vrši.

Jablono, 7. dec. Minula noč je bila popolno mirna. Okrajno glavarstvo je odredilo, da ostavi mesto bataljon vojakov.

Mlada Boleslava, 7. dec. Sinoči so se vršili nadaljni nemiri. Pobitih je zopet nekaj oken. Policija je aretovala pet oseb.

Foulard-svila 60 kr.

do gld. 3-35 meter, — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Henneberg-svila** od 35 kr. do gld. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 razn. kakovostij in 2000 razn. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** — Vzorec obratno. — Dvojnati pisarni porto v Švicu.

Tovarne za svilo G. Henneberg
32 e. in kr. dvorni zalagatelj, **Curth.** 17-16 2

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekl. z rabilnim navodom 50 kr. Jedina zaloga 57 44 2

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Telefona št. 68 je slav. občinstvu v poljubno porabo.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju ugodno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, ista-tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100-72

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varh. Prospekti zastoj in franko.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri **želodčni kislini, škrofeljnih, krvloah, otoku šlez** itd., in ravno tako pri **kataru sapnika in oslovem kašlju.** (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) 4 49

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specialnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Tuji.

5. decembra.

Pri **Stonu:** Hirschberg iz Moskve. — Popper iz Prage. — Meier iz Monakovega. — Steiner, Egger, Herz, Wuhlsberg, Schuh, Perl, Domjen, Zeitz, Burger, Werner z Dunaja. — Kosić iz Radovljice. — Schmidl iz Celovca.

Pri **Matiču:** Raudich z Reke. — Dammer iz Trsta. — Wendeler iz Berolina. — Glück, Rubin, Singer, Latzko, Theiner, Schmitt z Dunaja.

Pri **Lloyd:** Leuchtag iz Miskolca. — Dont z Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru:** Lackner iz Črnomlja. — Mikula iz Toplice. — Tschinkel iz Kočevja. — Lemlić iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru:** Jerentzi iz Grada.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
6	9. zvečer	740.1	1.4	sl. jvzh.	oblačno	
7	7. zjutraj	741.0	1.2	sl. svzh.	oblačno	1.4
	2. popol.	741.0	3.3	sl. sever	"	

Srednja včerašnja temperatura 1.4°, za 1.8° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Marije Vrh iz Jasena nepremaklj. posestvo (1180 gld.), terjatev 10 gld., dne 10. dec. 1897 in 10. januarja 1898 v Ilir. Bistrici.

Antona Slaveca iz Knežaka neprem. posestvo (590 gld.), terjatev 32 gld., dne 10. dec. 1897 in 10. januarja 1898 v Ilir. Bistrici.

Janeza Panjana iz Čudnosela nepremakljivo posestvo (1438 gld.) terjatev 81 gld. 19 kr., dne 10. dec. 1897 in 12. jan. 1898 v Črnomlju

Franceta Miheličiča iz Harij nepremakljivo posestvo (1494 gld.), terjatev 400 gld., dne 10. dec. 1897 in 10. jan. 1898 v Ilir. Bistrici.

Janeza Nahtigala iz Polja posestvo (1374 gld.) dne 10. dec. 1897 in 12. jan. 1898 v Kamniku.

Simona Zajca od Sv. Jakoba ob Savi neprem. posestvo (1800 gld.), terjatev 4 gld., dne 11. dec. 1897 in 15. januarja 1898 v Ljubljani

Jožefa Kosa iz Zg. Lok nepremaklj. posestvo (2293 gld. 40 kr.), terjatev 280 gld., dne 11. dec. 1897 in 15. januarja 1898 na Brdu.

Luke Zureca z Rakeka zemljišča, terjatev 120 gld., dne 13. dec. 1897 in 18. jan. 1898 (ponovitev) v Cerknici.

Posestvo na kmetih

na Hrvaškem,

jedno uro od železnične postaje, s tisoč vaganov posetve njiv, je za nizko ceno na prodaj ali v najem.

Ponudbe sprejema g. **Krejčik** v Pogančcu (per Vrbovec) na Hrvaškem. 823 3-1

Oblastveno dovoljena

popolna razprodaja

elegantnih predmetov primernih za božična in novoletna darila.

Cene so neverjetno nizke.

822 2

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Tonhalle.

Sidro
Liniment. Capsici compos.
231 21 iz lekarn Richter-jeve v Pragi
priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobili posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-7
Richter-jev liniment s „sidrom“
ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.
Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Dragotin Pečenko,

mizarski mojster v Ljubljani, Rimska cesta 10,
uljudno naznanja prečast. duhovščini in slav. občinstvu, da je
prišel samostojno izvrševati 572 20-15

mizarski obrt.

Ob enem se priporoča najtopleje v naročila na vsakovrstna
stavbinska in pohištvena mizarska dela,
katera bodo izvrševali povsem natančno iz dobro osušenega
mehkega in trdega lesa po dobremu delu primerni ceni.

Preselitev trgovine in priporočilo.

Slav. občinstvu iz mesta in z dežele uljudno javljam, da
sem preselila svojo

trgovino s kramarskim in
drobnim blagom

na Glavni trg št. 11

nasproti znani trgovini tvrdke Fr. Kollmann.

Priporočam se uljudno v nadaljno naklonjenost ter zago-
tavljam, da bodem postregla vselej z najboljšim blagom.

Velespoštovanjem

M. Žargi v Ljubljani.

820 3-3

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva

XIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrotne namene avstro-ogerske monarhije.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno
dopuščena — ima 7278 dobitkov v gotovem denarju
v skupnem znesku 341.684 kron.

Glavni dobitek: 227 3

160.000 kron.

Za izplačanje jamči c. kr. loterijska dohodnina.

Zrebanje boe neprekljivo 16. decembra 1897.

Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Srečke se dobé pri oddelku za državno loterijo na Dunaju,
I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah,
pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v me-
njalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce zastoj.

Srečke se razpošiljajo poštne prosto.

Vodstvo c. kr. državne loterije.

722 10-9

Predtiskarija.

Franja Meršol (Vordruckerei.)

Mestni trg št. 8, LJUBLJANA, Mestni trg št. 8

priporoča slav. občinstvu svojo bogato zalogo

predtiskanih, nedovršenih in dovršenih
tkanih in vezenih del,

826 3-1

primernih za božična darila, kakor tudi

lepo zbirko predtiskanih hišnih blagoslovov
in svetih podob.

Tudi se vsprejemajo bela in pisana vozila v predtisk in popolno izvršitev
v zlatu in svili.

Moja posebna naloga boče vsem p. n. naročnikom vselej postreči solidno, točno in
in ceno z modernim blagom.

Vnanja naročila se po pošti najhitreje izvršujejo.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano
izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

dve po 793 4

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine
22, 24, 28, 32 gld., iz tempaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8,
10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščne, iz kositarja po
1-50 gld., iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvanje zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališča id.

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne potrebe so najboljši dokaz razni
samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri
gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od
najfinjšega namiznega olja do goriva in olja za ma-
zanje strojev.

674 49

Jedino pravi

Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju
varhu“ in tovarne farma-
cevtičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušeni in potrjeni od zdrav-
stvenih oblastev.

Najstarejše, najpristnejše,
najresnejše in najcenejše
ljudsko domače zdravilo,
ki uteši prsne in pljučne boleti
krč v želodcu itd. ter je vpora-
bno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja
tvrška Adolf Thierry, lekarna pri „angelju va-
rihu“. Vsa balzama, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene ti-
skane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje
tem nič vrednejše ponaredbo. Pazi naj se toraj vedno
natančno na zeleno varstveno znamko, kakor
zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine prave-
ga balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponare-
jenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem
najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o var-
stvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega
balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pre-
gradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne po-
staje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6
dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12
majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Raz-
pošilja se samo proti predplačilu ali poštenu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšeno
zeleno varstveno znamko, katero mora no-
siti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar
139 22 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-27

Prodajalec.

Prvo občno radeško konsumno društvo v
Radečah 818 3-3

vsprejme dobrega prodajalca

izurjenega v vseh strokah trgovine (špecerija, kramarsko
blago, železnina, usnje itd.). Poleg izurjenosti zahteva se po-
štenost in pravnostno lepo vedenje. Plača po dogovoru. Služba
se mora nastopiti 16. januarja 1898. Kavcije je položiti
500 gld.

Ponudbe s pričevali o dosedanjem službovanju in za-
htevo gledé plače do 10. decembra t. l. vsprejema ustno
in pisмено načelnik Frano Rozman.

Predtiskarija.

Franja Meršol (Vordruckerei.)

Mestni trg št. 8, LJUBLJANA, Mestni trg št. 8

priporoča slav. občinstvu svojo bogato zalogo

predtiskanih, nedovršenih in dovršenih
tkanih in vezenih del,

826 3-1

primernih za božična darila, kakor tudi

lepo zbirko predtiskanih hišnih blagoslovov
in svetih podob.

Tudi se vsprejemajo bela in pisana vozila v predtisk in popolno izvršitev
v zlatu in svili.

Moja posebna naloga boče vsem p. n. naročnikom vselej postreči solidno, točno in
in ceno z modernim blagom.

Vnanja naročila se po pošti najhitreje izvršujejo.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge tudi po
novem letu po 4%
brez odbitka
novega rentnega davka.

827 4-1

Najboljše in najpripravnejše drsalke so

„KONDOR“ „HELIOS“

„Kondor“, navadne, 1 par gld. 2-
„Kondor“, ponikljane, 1 par 3-
„Helios“, ponikljane, 1 par 8-
„Halifax“, navadne, 1 par 1-40

pri Andr. Druškovič-u, Mestni trg št. 10.

Dunajska borza.			
Dne 7. decembra.		Dne 6. decembra.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. 10 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 10 „	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ 75 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 25 „	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 „ — „
Avstrijska krona renta 4%	102 „ 25 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 70 „
Ogorska zlata renta 4%	121 „ 80 „	Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 „ 25 „
Ogorska krona renta 4%	99 „ 75 „	Dunavske vravnave srečke 5%	120 „ 25 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	948 „ — „	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	355 „ 50 „	Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
London vista	120 „ 40 „	4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 20 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 07 1/2 „	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 50 „
20 mark	11 „ 80 „	Prioritetne obveznice državne železnice	225 „ 50 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 55 1/2 „	„ „ južne železnice 3%	184 „ — „
Italijanski bankovci	45 „ 50 „	„ „ južne železnice 5%	125 „ 75 „
C. kr. cekini	5 „ 68 „	„ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.	Menjarnična delniška družba „MERCUR“ Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.	Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloznih glavnic.
---	--	---